

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 20 sept. 2 opt.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni; ca premiu se dau tablouri pompose. La fia-care numeru se alatura o casa de romanu.	Pretiuulu pentru Austria pe jul.—dec. 5 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 38.	Cancelari'a redactiunii Strat'a sierpelui Nr. 2, unde sunt a se adresa manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tote postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870
--	---	--	------------------------------	--	--	---

Datinele poporului romanu.

(Berea séu ospetiuluu fecioriloru de la tiéra. — Jocurile natiunale. — Chiviturele. — Vergelulu.)

(Fine.)

V.

Cam pe la o óra dupa miédia-di incepu fetele a se duce la Bere, feciorii inse se aduna mai de timpuriu.

Colcerii (Vatajii) dimpreuna cu ceialalti doi arangiatori au pusu tote trebile asié de bine in cale, câ potu fi in ori si ce minutu gata a primí cu bratiele deschise pe óspeti.

Intr'o odaia o mésa ascernuta, plina cu totu feliulu de bucate si beuture. In acea odaia primescu dinsic pe óspetii veniti, pe parintii feteloru, punendu-i dupa mésa si cinstindu-i; éra pe fete, cari cum vinu le apuca dinaintea parintiloru la jocu, si le jóca pana ce se finesce joculu inceputu. Dupa aceea le punu si pe dinsele la mésa.

Fetele stau la mésa numai o léca si éra se scóla si jóca, pe candu parintii loru stau mai multu.

E de insemnatu, câ ducându-se o féta la Bere, colaculu ce are sê-lu duca dins'a, trebuie sê i-lu duca maica-sa, éra in lips'a aceleia o matusia séu o sora maritata.

Toti parintii, cari vinu cu ficele loru la Bere, sunt bine primiti si cinstiti.

Colcerii iau colacii din man'a maiceloru feteloru si i ducu in camaruti'a loru separata, unde se afla tote beuturele si mancâriile strinse. Din colacii adusi mai de nainte iau si taiandu-i i punu pe mésa de naintea óspetiloru noi veniti, dandu-li de gustare si cinstindu-i cu bere séu cu vinu-arsu.

Fia-care féta, fia ea bogata ori sermana, fia frumósa séu nu pré, la petrecerea acésta... la Bere, fara deosebire tote sunt jucate pana intru una, tote sunt indestulite...

VI.

De la o óra, cum am dîsu, si pana ce inserédia tiene totu unu jocu si-o veselía. Cum inserédia fetele parasescu Berea si se ducu pe a casa. Feciorii inse remanu indereptu, se punu numai ei in de ei la mésa, manca, beu si se veselescu; dupa aceea se scóla si incepu éra-si a jóca pana in cealalta deminétia.

A trei'a dî de Cratiunu éra-si se aduna fetele la Bere, inse acuma fara sê aduca colacu, afara de acele, cari vinu de la o alta Bere, cari n'au fostu de feliu in diu'a trecuta. Acele trebuie sê aduca, déca voiescu sê fia si ele jucate si sê nu steie a vinde petringiei de-o parte, ui-

tandu-se la cealalte fete cum jóca si cum se dragostescu cu dragutii loru.

In acésta dî se petrecu dinsii ca si in diu'a trecuta, . . . urmédia totu acele ceremonie. . . . Petrecerea durédia si acuma pana ce inoptédia bine, apoi se sparge cu totulu.

VII.

Jocurile indatinate la acésta petrecere sunt totu acele ca si la alte petreceri.

Voiu sê însîru unele, socotindu-le ací la locul loru mai potrivit de câtu ori si unde, de cari m'am interesatu fórte multu, una: fiindu câ parte din dinsele sunt stravechi, avendu traditiune romana, éra o parte, de si sunt mai nóue, dara totu-si sunt adeveratu romanesci.

Eu numai din acelu punctu de vedere voiu sê le descriu pe unele ací dupa cum le-am vedutu jocandu-le in unele parti, pentru câ, cu dorere voiu sê marturisescu, tineretulu de acuma din unele parti ale Bucovinei s'a coruptu cu totulu; elu si-uita pe dî ce merge jocurile natiunale, pe cari cu cea mai mare placere le jóca parintii sei, elu se lipesc acuma mai de graba de cele straine decátu de cele strabune. Asié d. e. vedemu pe junimea romana locuitória aprópe de orasie jocandu Polca, Trablante, Mazur-polca, Valzer etc. etc.

Jocurile adeveratu romane vechi si mai nóue, câte voiu sê le însîru ací si pe câte le cunoscu eu mai de aprópe, sunt urmatóriele:

Hor'a, séu cum o numescu poporul Moldovenesc'a, Arcanau'a, Corabesc'a, Ursaresc'a, Ciofulu, Tiitur'a, Ardelenesc'a, Brasiovanenc'a, Oltenesc'a, Tropotielele, Sirbesc'a, Hor'a lui Cuza, Hor'a lui Hurmuzachi, Nevestuic'a.

1) *Hor'a*, este una dintre cele mai frecventate si placute dantiuri ale Romaniloru. Ea este cea mai veche si mai natiunala din tóte.

Hor'a e simbolulu unirii, a darii de mana intr'o singura familia, si se reproduce in dîlele nóstre in tocma ca acele *choruri romane*, ce se vedu sapate pe marmor'a capisceloru antice.*)

Hor'a se jóca astfelu: dantiuitorii atátu partea barbatésca, câtu si cea femeieésca, a caroru numeru nu este ficsatu, se apuca de mana si formédia unu cercu. — Fia-care póte intrá si esí dupa placu.

Se jóca in rendu, indoindu unu picioru in vreme ce celalaltu face unu pasu inainte séu indereptu, totu odata bratiele se clatina incetu; dantiuitorii se apropie séu intindu cerculu, totu

cu acele miscári, ceea ce dá horei unu aeru de indolentia si de a lene, care nu se intrerumpe decátu de unu veselu dantiuitoriu, carele manifesta veself'a sa batendu cu furía cu piciorulu pe pamentu.

Acésta leganare gratíosa se cuvine mai cu sama de a se esprimá in musica.

Candu e cerculu mare, lautarii se vira in midiloculu lui si, pe langa aceea câ canta din vióra, mai canta si din gura unele cantece ve-sele si glumetie. cari asemenea se numescu *hore*.

In partile miédiadiuale ale Bucovinei, de la Súcéva si pana ce intri in Transilvania, se numescu aceste cantece, cu cari sunt hor'a si alte jocuri acompaniate, *chiuiture*, pentru câ, afara de lautari, si feciorii le striga in jocu candu sunt bine despusi.

In gur'a poporulu se afla o multíme de chiuiture, cari nu numai pentru sine, dara si pentru fia-care jocu sunt bine acomodate. Ací voiu reproduce o chiuitura, pe carea o chiue feciorii numai la Bere, si nicairi in altu locu, nici la una dintre altele petreceri natiunale. Éta-o:

Frundia verde mere, pere,
Aferimu de-a nóstra Bere,
Bere ca la noi ací,
Neci n'a fostu, neci n'a mai fi!

Câte fete 'n satu la noi,
Tóte sunt aicea, mei!
Fetele cele frumóse
Cu cositiile intórse,
Impenate cu flori alese,
Cu gerdanuri pe la gátu,
Tóte la noi au venitu.
De la cealalta Bere *)
Au venitu la noi a cero
Sê le tramitemu si loru
Macaru câte-va de doru;
Da noi, dieu! nu le-omu tramite,
Câ n'au vrutu sê ne asculte,
Sê fia Berea la unu locu,
Sê jocámu cu toti-unu jocu,
Sê fia Berea 'ntr'o casa,
Sê cinstimu toti la o mésa.
Nu le-omu tramite nici dóue
Câ ni trebue si nóue,
Câ si noi le scimu jocá,
Si le scimu si sarutá.
Le scimu sarutá 'n guritia,
Câ ni-su, ca-si Romancutie! . . .

*) Dl. V. Alesandri in: poesii popor. ale Romaniloru, editiunea cea mai nóua, Bucuresci.

*) Déca mai estó si alta Bere in acelu satu.

II) *Arcanau'a*. Cu câtu miscârile *horei* sunt mai line si egale, cu atâtu cele ale jocului de brâu séu *Arcanau'a* sunt mai vióe si animate.

Dantiuitorii, cari sunt numai feciori, se tienu cu man'a stanga de cingatória, de brâu, punendu man'a drépta pe umerele vecinului. Ei esecutédia unu pasu saltatoriu cu cea mai mare iutiéla.

Comandantele in frunte tiene unu bâtiu in man'a drépta si candu jóca potrivesece, déca e dantiulu mare, ca sê vina vis-à-vis cu celu din urma, cu codasiulu, éra cei din midilocu formédia unu semi-cercu, ca cu atât'a sê devina privitoriloru joculu mai placutu la pri-vire.

Arcanau'a are mai multu de 12 figure variabile si mai fia-care figura are pasi saltatori.

III) *Corabésc'a*, o jóca numai feciorii, tienu-se de brâu ca si la *Arcanau'a*. Pasii acestui jocu sunt fórte saltativi, dantiuitorii batu in pinteni de 1—12 toti odata si in tactu. Bataturele in pinteni se numera de la 1—12, asié incâtu pintre dinsele se mai mérga si linu nu totu iute.

IV) *Ursarésc'a*, o jóca doi câte doi, unu fecioru si-o féta, tienu-se de-o basma si intorcandu-se la a trei'a séu a patr'a invirtitura de jocu ambii de-o data pe sub basma, pe sub mana.

V) *Ciofulu* asemenea e unu dantiu dintre cele mai vechi si mai frumóse. Lu-jóca numai feciorii intocma ca si *arcanau'a*, numai atât'a e diferinti'a, câ la *ciofu* alérgea fetiorii jocandu candu inainte, candu inapoi, palindu toti de odata cu piciórele in pamentu.

VI) *Tiitur'a*, e unulu din cele mai comice jocuri.

VII) *Ardelenésc'a*, *Brasiovénc'a*, *oltenésc'a*, tropotielele sunt jocuri mai nóue, de aceea mi-reservu descrierea loru pe de alta data.

VIII) *Hor'a lui Hurmuzachi*. Acésta hora fórte frumósa, ce-o jóca mai multu numai partea barbatésca in mai multe figure, e alcatuita de *Romanii Campulungeni* (in Bucovina) si cu cei din vecinatate in onórea stimatului loru deputatu *Eudocsie Hurmuzachi*, in anulu primu candu fu alesu deputatu alu Campulungului.

O jóca intocma ca si *hor'a*, inainte si inapoi pasîndu câte de dóue ori cu pasi lini, éra la a patra óra venindu la locu stau toti de odata si batu câte de dóue ori cu ambe piciórele in pamentu, si apoi din palmi s. a. s. m. d. p.

N. B. Totu *Romanii* din tégulu Campu-

lungu au formatu pe unu vervu de munte si-o movila, in óre-si ce feliu si forma, numindu-o: *movil'a lui Hurmuzachi*.

IX) *Nevestuic'a*, e unulu din cele mai nóue dantiuri. Dantiuitorii se prindu câte doi de mana si pasiescu regulatu de 2 ori inainte, o data indereptu si se invirtescu in man'a stanga asié, ca vinindu la locu-si, dantiuitoriulu bate cu piciorulu in pamentu.

VIII.

Horatiu dîse odinióra in amintirea sa despre jocurile romane

„Si sit vox canta, si mollia brachia salta . . .“

asié facu si *Romanii* nostrii de asta-di, câ in jocuri dîcu versuri in cadintia despre mfi de mfi de obiecte, cari sunt alcatuite pe fia-ce jocu, dupa cum sunt si jocurile au mai line au mai iuti, a. d. e pe *hora* sunt alcatuite chiuiturile:

Stajerelu taiatu de-a séra,
Trud'a mea din asta véra,
Totu o truda si-amagéla,
Si mai multa chieltuiéla:
Chieltiél'a dracului,
Sê o dâmu barbatului
Sê se duca dracului.
Duce-s'ar in calea sa,
C'am mai vediutu de acestea,
Si mai anu si 'n acestu anu,
Tóte strin e 'ntr'unu bostanu.
Bostanulu câtu fu de mare,
Nu 'n capeá dóue parale,
Da baditia de calare ?!

Unde-i joculu de feciori,
Par' câ-i gradina cu flori.
Unde-i joculu celu de fete,
Par' câ-su puice buhnete. etc. etc.

Pe *ursarésc'a*:

O ! selecii ursarii,
Cum se jóca cu banii,
Éra ursaritiéle
Mornaescu ca mâtile,
Prin tóte cotrutile ! etc. etc.

Pe *ardelenésc'a*:

Ardelene, Ardelene !
Séména grâulu de vreme.
Celu de vreme nu se face,
Celu tardíu nu se pré cóce !

Mei fartate Ardelene,
Siedi pe-aici de multa vreme ?
Câ-ci de candu esti pe la noi
S'au scumpitu budile moi. etc. etc.

Pe Tropotiele :

Tropa, tropa pe podele,
Câ cismele nu-su a mele,
Câ-su din satu de capetatu,
Multiamimu cui mi le-adatu,
Câ mi-am facutu cinstea 'n satu ! etc.

IX.

Music'a se aude de departe.

In midiloculu satului la o casa sunt adu-
nati o multîme de feciori si fete, carii salta cu
entusiasmu.

Acolo e *vergelulu*.

Sciti ce e *vergelulu* ?

Vergelulu e o datina strabuna a poporului
romanu din Bucovin'a si-si trage originea
chiar de la stramosii nostri din Itali'a. Origi-
nea *vergelului* e serbatórea in carea la Romanii

alegeau vr'o „*virgo vestalis*“ — candu feció-
rele, dintre cari trebuie a se alege, stau in
cercu, apoi se inverteau in giurulu pontificiu-
lui, care stâ in midiloculu cercului si alege una
dintre „*virgines vestales*.“ *)

Chiar asié se intempla si acuma.

C'o dî inaintea Bobotédiei feciorii si-alegu
unu conducatoriu (unu rege) ca si la Bere, ér
acesta si-alege in diu'a de Bobotédia o regina,
dupa datina cum se alegea „*virgo vestalis*“
apoi acesti doi arangéza tóta petrecerea.

Vergelulu e continuarea de la Bere, numai
cu unele esceptiuni, câ fetele nu ducú atât'a
daruri fecioriloru ca pe la Bere.

Poporulu romanu din Transilvani'a ser-
bedia acésta petrecere in serbatorile pasci-
loru **)

Simeonu Fl. Marianu.

*) Alesandru Onaciu in „Familia“ d. p. a. 1866
nr. 23 pag. 275.

**) Idem.

C r i s i a n ' a .

Susu pe ceriu sunt multe stele,
Josu in mare sunt margele ;
Angeri multi se afla 'n raiu,
Multe flori frumóse 'n maiu :
Dar nici stele, nici margele,
Si nici angeri, floricele,
Nu-su asié de rapitórie,
Ca Crisian'a 'ncantatória !

Trupusiorulu ei la statu,
E ca bradulu nestrimbatu ;
Éra mersulu ei usioru,
E miscarea floriloru ;
Viersulu ei sonorú si móle —
Cantecu de priveghiatória ;
Cautatur'a ei de sóre,
Ar topi si ghiati'a 'n mare.

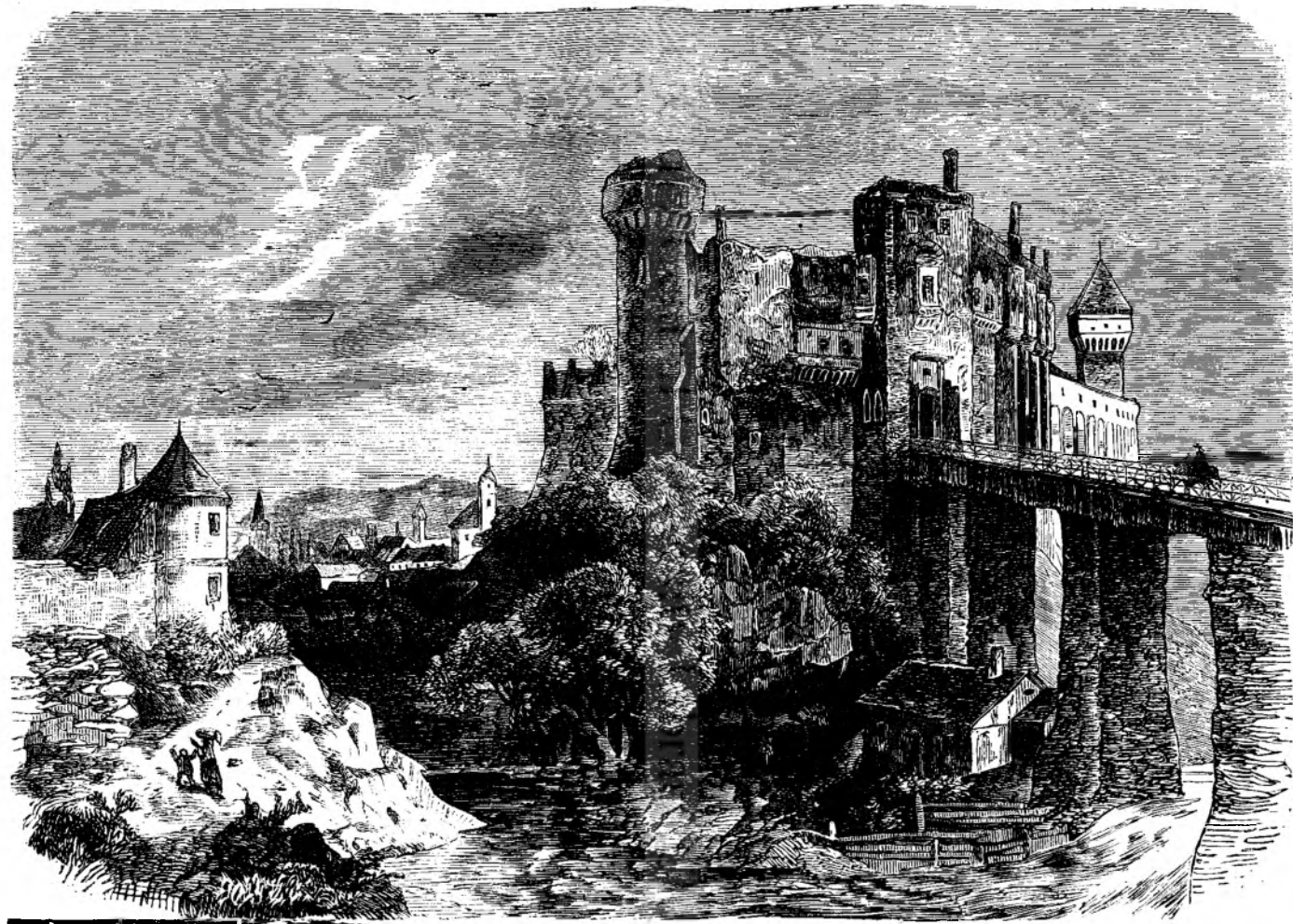
Candu se 'mbraca cu catrintia,
Uitu relege si credintia,
Si me 'nchinu si-o prémarescu,
Si din sufletu o iubescu ;
Candu i vedu spacelulu plinu,
Prin elu florile-i din sinu,
Gandurile-mi se pornescu,
Si la angéri se oprescu.

Pe grumadii ei margele,
Si pe fati'a-i floricele,
Cisme rosii pe picióre,
Tóte-su ca de serbatória.
Prima lunga are 'n chica,
Ce in dóue se despica,
Si se lasa p'a ei spate,
Ca si dóue aripi late.

Candu o vedu tóta 'mbracata,
Mi-se pare câ nu-i féta,
Ci-i o flóre din gradina,
Séu unu angeru séu o dîna ;
Câ e frageda, usióra,
Ca si paserea ce sbóra,
Câ-i frumósa 'n cantatória,
Ca si 'n ceriuri santulu sóre.

Resuflarea-i mirosu dulce,
Sarutarea-'n raiu te duce,
Ér imbratîsiarea ei
Ne preface 'n semi-diei.
Zimbetulu ei ceriu seninu,
Farmecu-i petrunde 'n sinu ...
Ori si câtu eu asiu traí,
Alt'a n'asiu poté iubi.

Iosifu Vulcanu.

Cetatea Hunedorei.

Crucea négra.

-- Novela. --

(Continuare.)

Asié erá si cu August'a. Betranulu dormiá si visá dormindu; copil'a meditá si visá gandindu.

S'a intemplat, si nu odata, câ betranulu a aflatu pe jun'a Augusta meditandu nóptea pe balconu, si fantasandu la stelele noptii. Elu dîcea, câ ea asculta melodíele pastoriloru, siópt'a zefiriloru, ce scutura in aripí tóte place-rile si poesí'a unei tinere vietii.

Si pentru ce sê nu asculte fluerulu melan-colicu, doinele acele pline de simtîre? pentru ce sê nu-i adhia zefirulu crinii mandri belaiori? pentru ce sê nu o sarute radi'a unei stele, care e frumósá si inocentá ca ea? . . .

Asié cugetá betranulu. Si betranulu scieá pretiuí o doina, o cantare din flueru pastorescu, si armoní'a siópteloru naturei, — dar nu asié ca August'a.

August'a iubiá cu visulu unei fetióre fragede, cu visulu acel'a, ce ne nutresce si ne amagesce pana nu-lu ajungemu; candu simtîrea se preface intr'o fantasía in florita, si la totu cugetulu ne imbetânu.

Ea iubiá pe unu tineru demnu de iubirea ei, dar departe de rangulu si starea ei. Iubiá pe unu tineru, caruia si-ar fi oferitu tóte tesau-rele sufletului, caruia si-ar fi oferitu tóta ave-rea si starea, si caruia si-a oferitu deja totu ce s'a sternitu la viétia in sufletulu unei fetióre.

O si câte tesau-re, câte comori a saditu Domnedieu in sufletulu unei fetióre! Isvorulu virtutii, alu amorului si fericirii isvoresce din sinulu de femeia; si cine le are acestea din altu isvoru, sê nu uite, câ acele sunt sterpe, — si déca n'a crescutu pe sinulu unei femei, celu pucinu sê le laptedie la sinulu ei!

Julianu erá in etatea candu acestea idei se ivescu in cunoscenti'a omului, dar numai pe arip'a unei fantasíe de amoru, si iubiá pe August'a asié, cum iubescu multi tineri fericiti, séu nefericiti, cari si-consacrédia tóte pentru amoru, si fugindu dupa elu ca nebuni, remanu doboriti de suferintie, fara a-si ajunge vr'odata fluturulu visuriloru sale.

Cu câtu e iubirea mai secreta, cu atâ't'a e mai mare; si nu este amoru ferbinte, ca amoru-lu opritu!

Betranulu, ca toti betranii, cine scie pe unde nu visá elu vfitoriulu scumpei copile; póte chiar acolo unde nu-lu va aflá; dar elu nu cugetá, ca in anim'a cea fragedá a Augus-

tei sê existe alta simtîre decâtu ceea pentru parinti.

Julianu scieá de amorulu Augustei, si August'a éra de a lui Julianu; dar sciau ambii si aceea, câ amorulu loru va fi o dorere pentru betranulu, va fi o dorere pentru ei, si cine scie, descoperirea secretului óre nu va frange lega-tur'a cea de flori, ce léga dóue anime de olalta?

In sér'a acea secreta si lina, candu Julianu pentru prima-óra s'a intelnit cu August'a, elu a cunoscutu din vórbele cele dor-rose ale fetiórei, câ amorulu loru trebuie sê remana ascunsu. Ascunsu a si remasu. Acésta impregiurare i-a atietiatu simtîrea, si rarele intelniri l'au radicatú la o patima stinga-tória.

Ambii se feriau a se intelni, ca astu-felu sê incungiure neplacerea pentru betranulu parinte; ei si-au inventatu alte midilóce cum sê-si póta aretá si dovedí scumpulu loru simtie-mentu.

Amorulu e celu mai mare maestru. Julianu scieá, câ August'a asculta in scrile de véra fluerele pastoriloru, preste pucinu timpu elu a invetiatu de la pastori fluerulu si cele mai plangatórie doine, a invetiatu aimitá in flueru desmerdarea filomelei din frundie, siópt'a zefirului, si suspinulu incantatórieloru seri.

Sér'a tardîu, candu tóta natur'a dormiá, candu taceau pastorii prin poenile paduriloru si echoulu canteceloru prin stance, candu lun'a se preamblá maiestósá, cu grati'a sa cea poetica pe ceriu: atunce linu, tainicu, si patrun-diatoriu se audiea fluerulu lui Julianu ca unu versu dintr'alta lume, si elu se vedea ca o fantoma alba vis-à-vis cu balconulu fetiórei, intr' unu vêrfu de stanca, la radi'a cea alba de luna.

Oh câte nopti nu 'ncetá cantarea junelui Julianu de demanéti'a pana sér'a; câte nopti priveghiá August'a pana rumeniau diorile la cantarea, la doin'a tinerului amoresu! Sufletulu lui se leganá pe o doina pana la ea, — si sufletulu ei se leganá dóra pe o radia, pe unu cugetu pana la elu. Ei se iubiau cu patima, ca toti cei ce se iubescu in secretu; si nu are o simtîre unu gradu mai mare cu atunci, candu aceea devine patima.

Asié au mersu si au trecutú noptile loru pana la unu timpu; dar ah, pentru ce nu te poti inmarmurí cumva intr'unu minutu de fericire, sê remani asié cu aceea fatia, cu aceea simtîre pana la mórte?

Betranulu a observatu, câ August'a nu

dórme de séra pana demanéti'a; elu a observatu, câ doin'a aceea ce strabate prin tacerea noptii e mai multu decâtu unu exercitiu a unui copil de pastoriu, ma elu a observatu si aceea, câ pastorasiulu acel'a in tóta nóptea se ivesce pe stanca si e mai frumosu decâtu pastorii. Si apoi i pareo si cam siodu: pastoriu in vârflu de stanca, pastoriu fara oi, pastoriu sê nu mai dórma tóta nóptea.

Betranulu a observatu multe, dar elu a fostu politicu, si nu a dîsu nimicu. Mai tardfu a observatu si meditarea Augustei, ma li-a piceputu tóta conversarea din flueru si din semne, dar elu nici atunci n'a dîsu nimicu, inse cugetá si planisá ca unu generalu strategicu.

V. R. Buticescu.

(Va urmá.)

Trasure generale ale societátii franceze.

(Fine.)

Afara de acestu reu, clasa burgesiei nu este atátu de nemorala; cum ar poté judecá cine-va din descrierile unoru romancieri, unoru satirici, cari alegu persónele loru, chiar si atunci candu sunt reale, le alegu din exceptiuni, ér nu din statulu normalu alu societátii. Altfeliu cum crede cine-va, ca societatea din seclulu alu 18-lea ar fi potutu produce evenimentele si ómenii de la 1789.

Activitatea, acestu resortu puternicu alu moralei si progresului, este la francesu o virtute traditiunala. Póte nicaiurea nu se desvólta mai multa energia mai in tóte ramurile de activitate, si munc'a nicaiuri nu este mai onorata. Dar civilisatiunea pe langa bunatatea si frumseti'a ei are totu-de-una si partea sa cea rea, care nu se poté incungiuirá. Nefericire acelor'a, cari alegu reulu civilisatiunii.

Voiam a mai vorbí despre femei'a franceza. Spatiulu inse ne silesece a lasá acésta cestiune pentru alta data.

Pentru acum ni-ar mai remané a mai spune ce-va despre aristocratí'a franceza. S'ar paré curiosu a vorbí despre aristocratía la o natiune democratica ca cea franceza. Si in adeveru dupa dreptu nobléti'a nu mai existe, precum nu mai existe nici clasile in cari erá impartíta mai inainte societatea. Inaintea legei toti sunt egali. Dar soiulu activitátii mai alesu, precum si cultur'a, imparte societatea in diverse grupe, astfeliu s'a pastratu numele de clase, dar nu cu intielesulu ce avea alta-data. Ér incátu pentru nobili, obiceiurile si traditiu-

nile se stergu cam greu; apoi vanitatea inca jóca rolulu ei, si la francesu póte une ori mai multu decâtu la altii. Este o contradicere curiósa a vedé pe ómenii cei mai luminati scriindu de Girardin, de Lamartine etc.

Sunt trei categoríe de aristocrati.

Este mai antáiu aristocratí'a parvenita. De candu guvernulu a incetatu de a se mai ocupá cu verificarea tituleloru, vanitatea a facutu pe multi burgesi avuti sê-si deie titluri de nobili. Candu inscriau pe ffi loru in registrele scolare, unii le puneau in cód'a numelui câte unu de cu numirea cutarui séu cutarui petecu de pamentu, care deveniá apoi numele propriu alu copiiloru, lapedandu pe celu parintiescu. Unii din ei si-cauta apoi strabuni, si-si stabilescu o genealogía. Acesti gentilomi uita, câ nobléti'a ca si virtutea, ca si libertatea, nu se dá, ci se castiga; câ activitatea si meritulu sunt astadi adeveratele titule de nobléti'a. Spunu; câ revolutiunea a suprimatu nobléti'a, dîce unde-va marele istoricu Michelet; tocmái din contra, ea a creatu trei-dieci si siese milióne de nobili. Odata unu emigratu nobilu se faliá cu glori'a parintiloru sei. Unu tieranu care castigase batalie i raspunde: „Eu sum unu strabunú!“

Este apoi o alta categoría de aristocrati cari in adeveru si-tragu originea din familie numite nobile, dar totu atátu de pucinu insemnate ca si ei. Astfeliu de gentilomi, ridiculi, ignoranti, cari afecta unu modu de viétia diferitu de alu altoru ómeni, se potu intilni mai alesu prin provincie. Ei credu, câ nobléti'a stâ in a fi facutu câti-va ani de serviciu militar, a despretiui ori ce activitate, si a duce o viétia fara ocupatiuni mai serióse decâtu petrecherile si distractiunile. Ei se cunoscú indata dupa nulitatea conversatiunii loru, si dupa manierele loru despretiuitórie. Pucinu aeru de impertinentia se afla une ori chiar si la individi din nobléti'a cea mare.

Acésta nobléti'a inse, nobléti'a inalta, intrunescú calitáti, cari nu contradícu frumosului seu titlu. Onórea, demnitatea, respectulu de sine, sunt traditiuni la cari tienu dinsic, si cari impreuna cu cultur'a intelectuala, facu din ei adeverati nobili. Acésta clase a datu societátii pe unii din membrii ei cei mai distinsi. Din sinulu acestei clase au esftu a dese ori ómeni mari, patrioti buni, aperiatori caldurosi si statornici ai libertátii constitutiunale. Asta-di chiar sunt nume aristocratice, cari facu onóre Franciei prin devotamentulu si probitatea loru politica.

M. Strajanu.

SALONU.

Conversare cu cetitoriele.

— Bucuresti 19 septembrie. —

(Ce facu musele? — politic'a. — albi si rosii, — optimistu si pesimistu, — societatea academica, — musele in fracu, — Al. Donici, — unu poetu despre altu poetu, — iluziuni rapite, — satisfactiune, — si mai ceva.)

Inter arma silent musae . . . da, asié diceau strabunii nostri, câ — in timpul de resbelu musele tacu, apoi adevêrul acestei assiome trebue sê-lu recunos-cemu chiar si in dîlele presinte, inca cu acelu adausu, câ aici in capital'a Romaniei cu tôte câ nu domnesce resbelulu, totu-si nu pré avemu norocirea ca sê potemu ascultá suavele accente ale museloru . . . ele s'au ascunsu, s'au pitulatu unde-va, pare câ au peritu cu totul. . . .

Ei, dar apoi cu atât'a mai multe avemu sê audîmu — din gurele politicastrilor, cari in tôte partile se intrecu a-si desfasiurá combinatiunile loru cele „nalte“, apoi câte dispute, câte discussiuni serióse si ridiculóse se mai audu in tôte partile, prin casele private si locurile publice, prin cafenele si — pietiele de zarzavaturi . . . grozavu, cauta sê fugi, câ-ci nu mai e de suferitu, dar *incatr'o?*

Unde sê gasimu adapostu, celu pucinu macaru numai pentru câte-va mominte . . . sôrtea me persecúdia . . . politica si ér politica in tôte partile. . . .

Intru in o bereria, sê pausediu nitielu, aci sum necunoscutu, abunaséma nime nu me va incomodá cu politic'a, adevêru câ in apropiarea mesei mele chiar in celu mai mare focu se disputa vre-o 4—5 gure; vorb'a e despre „albi“ si „rosii“ din tíera . . . acestia celu pucinu nu facu „politica inalta“, sum in o departare rezervata, ca simplu privitoriu, séu ascultatoriu . . . ei, dar anim'a mea érá — cu *rosii* . . . asi! nici cu unii, nici cu altii, ci érá inflacarata de unu doru . . . mi-érá sete grozavu. . . .

— Ei, baiete, a da-mi o litra de bere!

— Numai decátu! — si intr'adeveru, baiatalu sprintenelu se si ivi cu unu pocelu de bere spumeganda. . . .

— Poftimu domniloru, — díse unulu dintre albirosii ce se disputau langa mine -- vedeti, cautati numai la acea bere spumeganda, câtu e de gustósa, si spum'a ei cea *alba* inca aréta pré eclatante, cumca totu *albi* trebue sê fia *susu* la putere, érá rosi cauta sê remana pe giosu. . . .

— O fi, dupa parerea dtale, grabi sê reflecte unu rosii, inse ffi numai cu nitica rabdare, si vei vedé, câ — a *trecutu* spum'a *alba*, precum voru perí in curendu si *albi*, lasandu locu numai — *rosiloru*. . . .

Eu acompaniai hohotulu disputantiloru cu unu surisu de complacere, inse nu mai acceptai ca sê se prefaca spuma alba in bere rosi'a, ci storsei paharulu cu bere, si spum'a remase intinsa pe sticla, ca unu ce, de care — n'am nici unu folosu. . . .

Disputele se continuara cine scie pana candu, eu

inse plecai sê gasescu vre-unu altu locu, unde nu-e politica. . . .

Peste câte-va mominte me intelnescu cu unu amicu alu meu.

— Ce e nou in politica?

— Nu sciu frate dieu nimica.

— N'ai cetitu vre-unu telegramu?

— Sum satulu cu celu din Sedan!

— In Paris republic'a. . . .

— Va sê cada, vei vedé. . . .

— Dar esti fórte pesimistu.

— Éra tu — pré optimistu.

— Asié dara suntemu quitt.

— N'amu sê-ti reflectediu nimicu.

Amiculu meu vedindu-me nedispusu, voi sê me lase.

— Dar unde grabesci? — i strigai, si dinsulu mi-spuse numai asié in fuga, câ merge sê asiste la o siedintia publica a societáti academice . . . elu cugetá, câ déca eu sum atátu de indiferente fatia cu *evenimintele mari* ce se petrecu pe campulu de resbelu, abunaséma este imposibilu ca sê me interesedie o biéta siedintia a — museloru. . . .

S'a inelatu, ast'a érá, ce dorescu.

— Stai, frate, câ am sê mergu si eu!

— Cugetam, câ-ti este cunoscutu, me miru, câ n'ai auditu. . . .

— Nu sciu nimica mai nou despre acésta celebra societate, de óre-ce inca n'am primitu foile romane — din Pesta.

— Déca, a fostu anunciata siedinti'a si in foile din capitala.

— Se póte, inse ti-marturisescu, câ nu le pré cetescu, m'au disgustatu polemiele loru personale. . . .

Ei, dar sê lasámu aceste si sê grabimu pentru a asistá la siedinti'a publica a Societáti academice!

Amiculu meu me conduse in sal'a cea mare a universitáti, publiculu destulu de numerosu ocupá locu pe fotelurile membriloru senatului si prin galeriele din ambele pârti, sal'a este arangiata pentru siedintiele senatului, astadata inse politic'a este proscrisa din acésta sala grandiósa, si in loculu desbateriloru politice, acuma vomu audí accentele suave ale museloru natiunale . . . sê nu uitu inse a amintí cumca in drépt'a de la tribun'a presidiala in galeri'a dameloru érá unu numeru frumosu de fintie gentile . . . dovéda, câ secsulu frumosu multu se interesédia de totu ce e frumosu, sublimu si natiunalu. . . .

Inaintea tribunei pe langa o mésa verde ocupau locu — *musele*, dar nu erau invescute in costumulu anticu, ci in — fracu, câ-ci erau celebri — — — *membrii ai academiei*.

T. Laurianu, ca celu mai veteranu, ocupandu presidiulu deschide siedinti'a anunciandu, câ dlu G. Sionu va sê tiena discursulu seu inauguralu, prin care si-ocupa fotelulu de membru alu societáti, la care va se respunda d. V. Al. Urechia.

Dlu G. Sionu de pe tribuna rosti discursu panegiricu despre *viéti'a si operele lui Alesandru Donici*.

Nu este aci loculu pentru ca sê facu o analiza

meritorie în privința acestui discursu pre interesantu, nici că ar fi cu scopu ca prin o recenseare mai detaiata să conturbu placerea ce voru să aiba amabilele cetitorie candu se voru delectă în cetirea acestei creatiuni frumose a unui spiritu înaltu și poeticu; atât'a numai voiescu să amintescu astadata, că discursulu acest'a a fostu ascultatu cu celu mai viu interesu și publiculu incantatu adeseori a eruptu în aplause de complacere, dar nici nu potea fi altfelu, că-cî aci vorbiă unu poetu despre unu altu poetu escelinte.

Pentru caracterizarea acestei opere gentile dora și anticipative mi va fi permis a aminti, cumca discursulu e plinu de idei nalte și simtieminte gingasie, lucrarea lui e în conformu cerintelor ale artei oratorice, e unu ce rotundu, netedu și placutu, dar — dupa ce l'amu ascultatu, pare că am voi să mai audim ceva, pare că autorulu genialu a lasatu o lacuna înca, adica, pare că nu ni-a satisfacutu întru destulu dorintei de a sci, cumca *Alesandru Donici*, acestu poetu și fabulistu escelinte, ce influintia a eserciatu prin operile sale a supra vietiei sociale a contimpuraniloru sei, și întru câtu s'a fructificatu literatur'a noastră prin celebrele sale lucrări, ce direptiune a datu lucrărilor literarie, în ce gradu a mai cultivatu elu limb'a și în ce mesura a datu impulsu desceptării noastre natiunale etc?

Êta atâte întrebări mari, și foarte aplicabile la acestu celebru fiu alu muselor natiunale, la cari dlu Sionu nu s'a pre nisuitu a responde, pe candu acesta cu totu dreptulu credu, că poteam să acceptăm de la unu membru alu unei societăți academice și de la distinsele cunoscintio literarie și frumosele talente ale dombului G. Sionu, de la carele — cu totu dreptulu — acceptăm, ca nu numai să schiteze biografi'a marelui A. Donici și să faca laudele meritate memoriei sale — precum insusi se esprime în vorbirea sa — ci pe langa aceste de pe înaltîmea tribunei academice să arete direptiunea salutaria ce a urmatu marele poetu și fabulistu și carea direptiune trebue să o urmăm și adi. Apoi foarte multu a paralisatu efectulu prin acea expresiune a dlui vorbitoriu, cumca *Donici* în lucrările sale pare că a fostu — *imitatoriu* . . . !

Noi alta opiniune aveamu despre acestu ilustru regeneratori alu literaturii noastre, ni se rapira ilusiunile frumose. . . .

Dar numai pucinu timpu amu fostu lipsiti de aceste ilusiuni placute, că-cî în curendu ni s'a facutu cea mai deplina satisfaciune prin brilliantulu discursu alu dlui V. *Alesandrescu Urechia*, carele cu cunoscut'a-i elocintia respunse celebrulu antevorbitoriu, sustienendu că *Donici* n'a fostu *imitatoriu*, ci unu spiritu independent și cu deplina consciintia, totu de odata a pusu și meritata cununa pe lucrările marelui poetu și fabulistu.

Êră sublimu în multu instructivu dlu *Urechia* în acêsta discusiune rapsodica, ni desvoltă o abundantia de interesante cestiuni și materie literarie, aretă natural'a comunicatiune a spiritelor nalte, a simtiemintelor sublime . . . dar stimabilele cetitorie cunoscucuma în deplinu fecund'a pēna a dlui *Urechia* și credu că în curendu veti avē placerea să cetiti și acestu discursu în integritatea lui, în deplinele sale frumsetie, — eu am voitu numai să-mi esprimu marea mea multiamita, pentru că mi s'a facutu acea satisfaciune, despre care facui amintire mai susu, și prin carea am parasitu sal'a în cea mai deplina multiamire.

Luni-a venitoria va fi cea mai de pe urma siedin-

tia publica a societății academice, și atunci toti membri voru parasit capital'a Romaniei.

Despre acêsta înca vomu vorbi la timpulu seu.
La revedere!

Iulianu Grozescu.

Societatea academica romana.

Bucuresci, 8/20 sept. 1870.

În siedintia plenaria de la 3/15 septevre a. c., Societatea academica romana a tractatu cunoscut'a și asiē dîs'a dimissiune a dlui I. Heliade Radulescu din calitatea sa de presiedinte și membru alu Societății. Dar ce dîcu, că o-a tractatu; acêsta dimissiune frivola, și care arunca o grōsa umbra de paupertate spirituala a supra celuia ce o a scrisu: Societatea academica romana, conscia demnității sale, o a tînutu mai josu de câtu a-i face onorurile discussiunii, și a purcesu puru și simplu la alegerea de altu presiedinte alu Societății, și la tempulu seu va purcede la alegerea de altu membru în locul remasu vacantu prin esîrea dlui Heliade din Societate. Unulu din membri eră de opiniune ca Societatea să considere pre dlu I. Heliade Radulescu ca cadutu în previsiunile articolului VI. din statute, alineatul din urma. Cu alte cuvinte: factulu dlui Heliade să se considere de casu gravu, pentru care remane esclusu din Societate. Societatea înse, precum am dîsu, a aflatu, că actulu dlui Heliade nu merita onorurile discussiunii, și si-a alesu altu presiedinte.

Alegerea, conformu regulamentului, s'a facutu prin votu secretu. La desfacerea scrutiniului, s'a aflatu nouē bilete; atât'a erau și votantii. Dintre acestia, dlu Cipariu a intrunitu patru voturi, dlu Laurianu asemenē patru voturi, ér dlu Urechia unulu. Neintrunindu niciunulu majoritatea absoluta de voturi, s'a purcesu, conformu regulamentului, art. II. §. 11, la a dōu'a votare între dlu Cipariu și dlu Laurianu, cari au intrunitu mai multe voturi relative. Resultatulu scrutiniului de a dōu'a ora a fostu, că din nouē votanti dlu Laurianu a intrunitu optu voturi, și dlu Baritiu unulu. Prin urmare, dlu Laurianu este presiedintele Societății academice; elu a fostu salutatu cu caldura de catra intrég'a Societate.

În locul dlui Laurianu s'a alesu secretariu generalu alu Societății dlu I. C. Massimu, cu siese voturi din nouē.

Vice-presiedintele și ceia-l-alti doi membri ai delegatiunii se voru alege în alta siedintia.

În siedintia de la 4 și 5 septevre s'a desbatutu reportulu comisiunii insarcinata cu esaminarea lucrărilor delegatiunii din anul trecut, și cu cercetarea compturilor Societății.

Conclusiunile ce Societatea a luat a supra acestui raportu, se reducu la următoriele:

1) S'a adoptatu opiniunea emissa de comisiune, ca Societatea să esprime în processulu verbalu condolentia sa pentru perderea repausatului membru Gav. Munteanu; și delegatiunea este insarcinata a dá expresiune condolentiei Societății prin o adresa catra famili'a repausatului.

2) S'a adoptatu opiniunea comisiunii întru apretierea activității delegatiunii la tiparirea gramaticii dlui Cipariu, a analiloru Societății, și a cōleloru trei din dictiunariu și dōue din glossariu; mai adaugundu,

că delegatiunea va îngriji pentru a tramite exemplarie din gramatica prin districte spre a se vinde.

3) In cătu pentru tipărirea operei „*Descriptio Moldaviae*“ de Cantemiru, si pentru procurarea manuscrisurilor de dictionariu romanu, ce se afla in bibliotecele imperiale din Petroburgu si Moscu'a, s'a decisu : 1) Delegatiunea este insarcinata cu tipărirea operei lui Cantemiru „*Descriptio Moldaviae*“ Tipărirea se va face si in traductiune romana. Spesele de tipariu se voru suportá din economiele budgetului. Ca preambulu la acésta opera se va publicá viét'i'a si scrierile lui Cantemiru, lucrare cu care se insarcina dlu Papiu de a-o presintă Societáti la sessiunea anului viitoriu. Acésta publicare va formá inceputulu unei publicatiuni colective a scrieriloru Cantemiresciloru. 2) Delegatiunea este insarcinata a intrá in relatiune cu dlu Molnaru, cerendu-i informatiuni si unu specimen de dóue-trei cóle copiate din manuscrisurile de dictionariu, spre a se informá de valórea acestoru manuscrisuri. Spesele pentru acést'a se voru prevedé in budgetu. 3) Societatea si-esprime multiamirile sale guvernului imperialu din Russi'a si academiei din Moscu'a pentru bunavointi'a cu care a tramisu pentru copiare manuscrisurulu lui Cantemiru despre „*Descriptio Moldaviae*“, si decide a tramite acestei academii unele din lucrárilu sale.

La acestu puntu s'a mai observatu, că pentru a evitá confusiunea de atributiuni ale sectiuniloru, sectiunea istorica erá chiamata a se pronuncía a supra tipáririi scrierei lui Cantemiru „*Descriptio Moldaviae*“, ca a supra a totu ce este istoricu si statisticu, remanendu ca sectiunile intrunite sê incuviintieze spesele necesarie de tipariu.

4) S'a adoptatu propunerea comisiunii de a-si esprime Societatea multiamirile sale academiei regale din Copenhag'a pentru mai multe opuri ce i-s'au tramisu de catra acést'a, si Societatea i va tramite asemenea unele din opurile sale.

5) Cetindu-se corespundintiele intre delegatiune si ministeriu, relative la subventiunea de 20,000 lei, votata Societáti de catra adunarea nationala, s'a vediuu din aceste corespundintie, că ministeriulu ar fi voitu sê-si aróge dreptulu de controla a supra Societáti, si că n'ar fi fostu aplecatu a liberá Societáti subventiunea memorata; dar de alta parte s'a vediuu, că delegatiunea a sustienutu cu destula energia drepturile si independint'i'a Societáti, si că in urma subventiunea s'a respunsu si a intratu in cass'a Societáti. Societatea, la acestu puntu, a decisu : 1) că apróba procederea delegatiunii ce a urmatu in corespundintiele cu ministeriulu pentru subventiunea votata de camera, si-si esprime multiamirea catra delegatiune pentru aperarea drepturiloru si independintiei Societáti. 2) că Societatea spera si crede, că guvernul si camera, la inaltínea chiamarei loru, nu voru impedeá, din contra voru ajutá Societatea intru ajungerea scopulu ce lu are pentru inaintarea litereloru si a sciintieloru la Romani; cu atátu mai vertosu că subventiunarea Societáti de la Statu este garantata prin regulamentulu ce guvernulu a datu Societáti la a. 1866. 3) Delegatiunea va face toti pasii necesari pentru assigurarea subventiunii de la Statu. 4) Secretariulu generalu va face unu raportu pentru siedint'i'a publica, in care va face istoriculu Societáti, aretandu originea, scopulu, lucrárilu, fondurilú ei, precum starea presente a fonduriloru, destinatiunea si intrebuintiarea loru.

Totu la acestu puntu s'a adoptatu, a se face biograf'a lui Evangeliu Zappa, pentru a fi pronunciatu in siedintia publica; si că dictionariulu limbei romane va fi dedicatu memoriei repausatulu Evangeliu Zappa.

6) Situatiunea cassei, cercetarea compturiloru, se voru desbata in un'a din siedintiele viitórie.

Domineca, la 6 septemvre, a fostu siedintia publica. (Despre care a se vedé mai pe largu mai susu in corespundint'i'a nóstra originala. Red. „Familiei.“)

Sessiunea anului curentu se va inchide la 15/27 septemvre.

Lucrárilu ce o ascépta pre Societate in scurtulu timpu ce i-a mai remasu, voru fi: cercetarea compturiloru, facerea budgetulu pre anulu viitoriu, raportulu comisiunii insarcinata cu esaminarea traducerei lui Tacitu de Munteanu, numirea de membri noi, alegerea delegatiunii, si altele.

La 14 septemvre se va tiené éra-si siedintia publica.

Ieri, 7 septemvre, membrii Societáti au fostu primiti in audientia la domnitoriulu. („Feder.“)

CE E NOU ?

* * * (*Adunarea de la Deva.*) Pe candu aceste síre voru ajunge in manile onorab. publicu cetitoriu, pe atunce la Deva se va fi asediatu bas'a unui institutu nationalu de multa importantia. In nrulu viitoriu vomu relatá pe largu despre decursulu acestei memorabile adunári, care are sê formeze o epoca in istori'a culturei nóstre nationale. Acuma publicámu numai pe scurtu programulu comitetulu arangiatoriu. In diu'a prima dupa siedintia se va tiené la ospetari'a lui Bauer unu banchetu in onórea óspetiloru, éra sér'a unu concertu insocitu cu declamatiuni in folosulu teatrulu nationalu; a dóu'a dí toti óspetii voru fi invitati la prandiu pe la familielú romane, — sér'a se va dá unu balu asemene in folosulu teatrulu, — ér a trei'a dí — déca timpulu va favorisá — se va face excursiune la Hunedóra séu Hatiegu. In urma mai avemu sê inregistrámu ca unu ce placutu, că la concertulu susu amintitu voru participá si trei domnisióre romane.

* * * (*Serbarea memoriei lui Tudoru Vladimirescu.*) Diuariulu „Column'a lui Traianu“ publica urmatóriele síre : „In anulu viitoriu 1871 se implinescu tocmai cincideci de ani, de candu Romani'a a scuturatu in 1821 dominatiunea cea venetica a Fanariotiloru. Unu comitetu va publicá peste pucinu o programa, si va deschide o subscriere pentru a organisá cu acésta ocasiune in capitala o serbare semi-seculara de jubileu in onórea lui Tudoru Vladimirescu.“

* * * (*Delegatiunea Societáti academice.*) compusa din dnii Laurianu, Massimu si Urechia — precum cetimu in „Informatiunile“ — a fostu primita dílele trecute in audientia la Domnitoriulu. Presiedintele Laurianu depuse in manile Inaltímii Sale analele Societáti, gramatic'a premiata si proiectulu de dictionariu si de glosariu.

* * * (*Dlu Ilie Macelarulu*) de câte-va díle se afla la Bucuresci in caus'a Societáti de asiguratiune „Transilvani'a.“

* * * (*Reuniunea sodaliloru romani*) din Sibíu va serbá santírea stindardulu seu in 4 octomvre, ltoa

care ea invita si pe dómnele romane, cari de siguru nici nu voru lipsi de la acésta frumósa serbare, — mai alesu déca ele voru fi capabile d'a intielege bombastic'a invitatiune ce li se adresáza, din care noi — o marturim cu sinceritate — abié poturamu scóte intielesulu.

* * (Necrologu.) De la Lugosiu primiramu urmatóriele síre: „Asta-di in 25 sept. cu mare intristare petrecuramu la mormentu pe iubítulu si stimatulu protopopu gr. c. romanu alu Lugosiului Stefanu Berceanu, carele o dupa o bóla de pieptu de câte-va luni repausá in 23 sept. in alu 68-le anu alu vietii sale, lasandu in doliu pe soci'a si fiic'a sa, pe fiulu seu, si pe numerosi stimatori ai lui. Acestu barbatu, considerandu lipsele cele mai ardente ale natiunii sale, a lasatu din averea sa 40 fl. pentru dóue fonduri natiunale, si a nume 20 fl. pentru fondulu teatrului natiunalu, ér ceialalti 20 fl. pentru fondulu academíei romane de drepturi. Fia-i tierin'a usióra!“

* * (Dlu Axenti Severu) patí dílele trecute o nenorcire mare. Unu tauru furiosu lu-rani fórtu violentu, si dinsulu acuma zace bolnavu in patu. Ni se scrie inse, cá eroulu nostru, carele si cu ast'a ocasiune a doveditu nemarginitulu seu curagiu, se afla deja mai bine.

* * (Alegeri pentru congrésulu catolicu din Pesta.) Nici o diecesa gr. c. romana n'a alesu deputati pentru congrésulu din Pesta alu catoliciloru magiari, numai dieces'a Oradei-mari. Barbatii nostri natiunali din acésta diecesa erau si ei hotariti a nu alege, inse curtea episcopésca decise cu ori ce pretiu a esecutá alegerele. Deci pentru a preveni ori ce intrige, inteligintia natiunala de acolo si-schimbá otarirea, si decise a participá la alegere, propunendu a alege barbati de tiena natiunala. Acuma afámu din „Federatiune“, cá alegerele s'au terminatu, si rezultatulu e urmatoriulu: alesulu clerului e dlu Justinu Popfíu, ér alu mireniloru dlu Iosifu Romanu si Iosifu Vulcanu. „Federatiunea“ díce, cá alegerea e nimerita, si ascépta ca alesii sê facea protestu. De siguru alesii si-voru face detorint'a. Dorere, cá ei trebuie sê suplinésca ceea ce cei de anu n'au facutu. Atunce, incátu scimui noi, deputatii alesi se adunara, si decisera a compune unu memorandu; cu compunerea acestuia se insarciná unulu dintre ei. Inse acestu memorandu nici pana in diu'a de asta-di nu e gata. . . Stimabil'a nóstra colega „Federatiunea“ va va scí mai bine decâtu noi, cine e acelu barbatu? Ne mirámu dara, cum de nu-lu provóca mai antáiu pe acelu, ca sê-si termine in fine — protestulu!?

* * (Hymen.) In 20 sept. c. n. s'a serbatu in Petridulu de midi-locu, in Transilvani'a cununi'a teologului absolutu Simeonu Popu cu amabil'a dsióra Maria Baritiu, fiic'a preotului Alesandru Baritiu. La acésta solenitate participá unu numeru pré frumosu de óspeti din Turd'a, Abrudu, si de pe valea Hesdátii. Angerulu fericirii sê suridia junei parechi pe calea vietii!

* * (Advocatu nou.) Dlu Iosifu Murgu din prefectur'a Timisiór'a facú in septeman'a trecuta censura advocatuala. I dorim succesu bunu.

* * (Adunarca juristiloru magiari) se deschise aice la Pesta in dominec'a trecuta, in presinti'a unui mare numeru de juristi, adunati din tóte partile Ungariei, Transilvaniei si Banatului. Dintre advocatii si judecatorii romani din Ungari'a si Banatu nici unulu nu luá parte. Din Transilvani'a venira trei, si a nume dlu Ioachimu Muresianu presiedintele tribunalului din

districtulu Naseudu, dlu Augustinu Munteanu avocatulu in Gherla, si dlu Dragosiu vice-notariu in prefectur'a Clusiu. Adunarea alese de presiedinte pe profesorulu Pauler, si se impartí in sectiuni.

Literatura si arte.

* * (Carti romanesce la Gratiu.) Dlu B. Alexandre de la Gratiu ne róga sê anunciámu esírea de sub típariu a dóue opere ale dsale. Si a nume antáiu unu „Conspectu generalu de statistica“, ce contine dupa cele mai nóue si corecte date: arealulu specificandu monarchíele, provinciile si posesiunile esterne; poporatiunea, considerandu natiunalitátile, precum si provinciile in cari locuiescu; finanti'a, specificandu vinitulu, spesele, detori'a si banii de hartia a fia-carui statu; armat'a si armele; flot'a de resbelu, tunurile si náile, — apoi náile comerciale; productele principale; importulu; esportulu; capitalele, cetátile fortificate; cultur'a poporala, scólele, scolarii, diuariile; note istorice, statistice si strategice. — Oper'a a dóu'a e o tragedía intitulata: „Tiranía pe contulu cerescu.“ — Ambele aceste opere se afla de vendiare la Gratz in librari'a lui P. Ciesler, si cósta 50 cr. — Observámu, cá noi n'amú vedíutu nici un'a nici alt'a.

* * (Concertu in Brasiovu.) Luni in 26 septemvre se tíenú la Brasiovu in sal'a de la: „Nr. 1.“ unu concertu din partea reuniunii romane de gimnastica de acolo, in favórea orfaniloru francesi si prussieni, a caroru parinti cadiura in resbelulu presinte.

Din strainetate.

* * (Negotiatiunile de pace) intre Bismarck si guvernulu provisoriu alu Franciei n'au avutu rezultatulu doritu. Guvernulu Franciei a respinsu conditiunile prussieniloru, cari pretindeau Elsasi'a si Lotharingi'a pana la Metz, si a emisu o proclamatiune catra poporulu francesu, cá ei voru a continuá resbelulu pana la estremítáti, si contéza la toti fiii patriei. Parisulu prefera a se inmormentá sub ruinele sale, decâtu sê implinésca aceste „pretensiuni nerusínate.“ Din mai multe parti se scrie, cá poporulu e resolutu, si cere arme.

* * (Toul a cadiutu) in man'a prussieniloru. Garnisón'a francesa l'a aperatu cu eroismu pana 'n momentul din urma, inse orasiulu nu fu bine intaritu, si nici positiunea nu-i e acomodata pentru ca sê se fi potutu sustiené unu timpu indelungatu. Éta unu pecatu nou alu guvernului personalu, in a carui reporturi orasiulu Toul figurá ca o forterétia bine adjustata.

* * (Strassburg) totu se mai sustiene inca. Pan' acuma prussienii au aprisu numai edificieele de pe fortificatiuni, — dar inse-si fortificatiunile stau nestricate. Renulu asemenea vine intru ajutoriulu francesiloru, cá-ci pan'acuma a esundatu de dóue ori, si a umplutu cu apa nu numai siantiurile orasiului, — dar a nimicitu totu-odata si unele pregatiri de asaltu ale prussieniloru. Soldatii germani scriu, cá dinsii in giurulu Strassburgului patimescu de multe bóle, si cá deja s'au saturatu de placerile resbelului.

* * (De la Metz) nu pré vinu sciri. Francesii nu potú sê tramita nici o insciintiare, cá-ci ei stau in-

chisi, — ér prussienii numai atunce vorbescu, candu se potu laudá cu vr'o invingere. Din acésta tacere deducemu, câ prussieniloru nu li merge chiar asié bine. Fói'a oficiala din Berlinu numai acuma vorbesce despre o eruptiune din 6 septemvre a lui Bazaine, si nu este neverosimilu, câ generalulu Canrobert cu câte-va mii de ómeni s'a si stracuratu printre inimici. Alte in-sciintiári germane mai afirma, câ Bazaine si in 9 sept. a facutu o excursiune norocósa.

*** (Cum a scapatu ex-imparatés'a Eugenia.) Diuariulu „Times“ descrie de totu altu-felu scaparea ex-imperatésiei, decátu cum o descriesemu si noi in unulu din nrii trecuti dupa foile franceze, pentru aceea vinimu a vi o povestí de nou. Acestu diuariu spune, câ imperatés'a s'a temutu a caletori pe drumulu de feru, ca nu cumva sê aiba vr'o neplacere. Alta ocasiune inse nu erá decátu o carutia din Normandia, care se reitorcea chiar de la têrgu. Imperatés'a a caletoritu pe acésta trasura trei dñle si trei nopti, si numai dupa aceea a sositu la sir John Burgoyne, carele a suscepù pe yachtulu seu. Inainte de a pasi imperatés'a pe vaporu, merse acolo unu francesu, carele — dupa ce scrutá yachtulu — vorbi cu proprietariulu acestuia. Descoperindu-i, câ dinsulu e Lesseps, lu-provocá a-i promite pe onórea sa de gentilu-omu, câ nu va descoperi nimeni cele ce i le va spune, nici chiar in casulu de a refusá rogarea sa. Atunce Lesseps i descoperi fug'a Eugeniei, rogandu-lu s'o duca in Angli'a. Imperatés'a pasi pe yacht fara nici unu pachetu, ea n'avea cu sine nici macaru o peria séu unu pieptenu. Nóptea fu fórtie viscolósa, si imperatés'a lipsita de tronul sósí la Rhyde de totu obosita.

= (Regele Vilhelmu,) care este totodata si belliducele supremu alu armatelor nemtiesci din Franci'a a credutiú degia de dóue ori, câ si-a terminatu sangerós'a opera pe pamentulu francesu, — si a nume, mai antáiu veni la acésta convictiune dupa bataiele de la Metz, candu anunciá poporulu germanu prin gur'a reginei August'a, câ francesii sunt nimiciti cu totul, si câ i stâ deschisa calea spre Parisu; éra momentulu alu doilea, care lu-intari in credinti'a sa, fu catastrof'a de la Sedan, urmata, precum se scie, in 2. sept. Inse be-tranulu belliduce si rege s'a insielatu in calcululu seu, câ-ci cu dorere trebue sê véda, câ resbelulu totu nu e terminatu, si câ pre germanii sei i ascépta póte de aci inainte greutátile cele mai mari. Acest'a e unu resbelu, care va formá epoca in istori'a resbelurilor si a omenimeci, unu resbelu, care de la inceputu a fostu plinu de eveneminte surprindietóric, neasceptate si neprecalculabile, si care ofere admirabilu fenomenu, câ cu câtu trupele germane casciga rezultate mai mari si mai multe, cu atât'a devinu in o pusetiune mai grava si mai problematica, si câ aceste rezultate gigantice, in locu sê marésca in gradu si mai mare puterea prevalenta a germaniloru, o reducu la unu numeru, asié dñcundu, aprópe egal cu alu puterei armate a francesiloru. De aci se póte esplicá si interesulu expansivu, cu care lumea cauta la evenemintele militare si politice din Parisu. E dreptu câ imperiulu francesu, asié numitu alu doilea, e batutu si nimicitu, inse in loculu lui s'a inaltiatu republic'a francesa, si acésta se afla in momentulu presinte numai la inceputulu resbelului seu, care va fi unu resbelu de esistintia, si ale caruia urmári si fine nu le póte nime prevedé.

*** (Victoria!) Soci'a unui landwehr la Metz a nascutu o féta. Parintii chiamara de nanasiu pe contele Wrangel. Maresialulu s'a si presintatu la botezu, si dupa ce dede mamei copilei unu donu, o intrebá, câ ce felu de nume sê deie copilitiei? „Armat'a nóstra — respunse (?) mam'a — acuma nu cunósce altu nume, decátu acest'a: „Victoria!“ Copil'a unui soldatu germanu numai asié se póte acuma botezá!“ Asié s'a si intempiatu.

*** (Stassburg) a capitulatu in 28 sept. nóptea, — ne mai potendu-se tiené, 17,000 francesi devenira prinsonieri.

Gâcitura de semne.

De Anastasia Leonoviciu.

4 ∪ §“32 .:§“1:5=1, 4 Δ3=§2 .:1.31§1,
 ?5 4?□3 — 2 †1?°a ⊙3 ?15§1 “4 ⊙1=2, 1-3 †1.43;
 .:§“4-3§3 ∪-2-1 .:1†2 “1=2 — 1?5 ⊙ 4“3 =3?3
 4-1§1—
 :1†.1 ⊙5†5 ⊙1=Δ131“23, .:2 .:†1 ∪-2-2 =2.43!
 ?1=-5 ∪1§“31, =1§35=21, 1“5 ?2“2 5=5 -1“5
 ⊙1“2,
 .:1?°1§3 1§5=?11 §4§2, ∪†1?2“2 .:3 1 ⊙4“5;
 .:3 !1?2§3 ?1 .:3-1?2†21 ?2 1“1 -2 ?°5§31“2,
 §131“1 ∪-2=§“5 §31“1 ?□31“ ?°3=3.34“33 †4“5!
 34.3!5 .5†?1=5.

Deslegarea gâciturei de semne din nr. 34.

De n'a peritu Romanulu in secelele barbare,
 Candu spad'a lui Damocle spre capu-i spëndiurá,
 Candu legea erá voi'a celui ce fu mai tare,
 Candu sant'a direptate de crime o tienea:
 Acum candu tirani'a se sbuciuma 'n doreri,
 Tu bravule romane mai credi câ o sê peri!

Deslegare buna primiramu numai de la dsiór'a
 Anastasia Leonoviciu.

Post'a Redactiunii.

➡ Aprop'andu-se finea triloniului presinte, ne rogámu de on. nostri prenumeranti, ale caroru abonaminte espira cu finea lui septemvre, sê binevoiesca a le rennoi câtu mai curendu. Pretiulu pe unu 1/4 de anu 2 fl. 50.

➡ Totu-odata anuncámú, câ esemplarie complete mai avemu inca de la inceputulu semestralui presinte, dimpruna cu cólele esíte pan'acuma din „Cavalerii noptii.“ Pretiulu pe jumetate de anu 5 fl.

➡ ➡ ➡ Espedarea tablouriloru multu poffite se va incheái in septeman'a viitória. Pan'atunce ne rogámu de indulgintia.

Dsiórei A. A. Ast'a e celu pucinu a diecea gâcitura numerica din numele redactorului acestei foi. Ceremu scusele nóstre, câ nu o potemu publicá.

➡ Supplementu: „Cavalerii noptii“ tomulu I, col'a XII.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Písti'a Pesciloru, Nr. 9.